Жасанды интеллект бізді қалай өзгертуде?

Шыны керек, осыдан 3–4 жыл бұрын жасанды интеллект (ЖИ) туралы сөз қозғалса, көз алдымызға алыс болашақтағы роботтар немесе қиял-ғажайып фильмдер келетін. Ал бүгін ше? Бүгін ол біздің жұмыс үстелімізде, телефонымызда, тіпті күнделікті ісіміздің ортасында жүр. Ол эссе жазады, сурет салады, код түзеді, тіпті дәрігерлерге диагноз қоюға көмектеседі. ЖИ-дің дамуы соншалықты жылдам заулап бара жатқандықтан, кейде артына ілесе алмай деміміз тарылатындай болады.

Бірақ осы қарқынды даму бізді қайда апара жатыр? Ол біздің көмекшіміз бе, әлде бәсекелесіміз бе?

Смартфоннан саналы жүйеге дейін

Жасанды интеллекттің эволюциясы өте қызық. Басында ол тек қарапайым алгоритмдер, шахмат ойнайтын бағдарламалар немесе телефондағы дауыстық көмекшілер деңгейінде болды. Олар берілген ережеден ауытқи алмайтын. Ал қазіргі үлкен тілдік модельдер мен нейрожелілер мүлдем басқа деңгейге өтті. Олар «ойлануды», контексті түсінуді және адам сияқты сөйлесуді үйренді.

Ең қызығы — ЖИ адам баласы «тек бізге ғана тән» деп есептеген шығармашылық саласына да басып кірді. Мәтін жазу, музыка шығару, дизайн жасау — мұның бәрін қазір нейрожелілер секунд ішінде орындай алады. Сондықтан да қазіргі қоғамда «ертең мен жұмыссыз қалмаймын ба?» деген орынды үрей бар.

Адам жаза алмайтын, бірақ ЖИ білетін дүние

ЖИ-дің ең үлкен артықшылығы — оның феноменалды жады мен жылдамдығында. Ол адам өмірі жетпейтін миллиондаған кітапты, мақаланы, деректерді бір сәтте қорытып, саған қажетті қорытындыны шығарып бере алады.

Медицинада: Дәрігерлер байқамай қалған рентген түсірілімдегі кішкентай дақты (ісікті) ЖИ дәлдікпен анықтап жатыр.

Ғылымда: Жаңа дәрі-дәрмектердіңформуласын жасау уақытын жылдардан апталарға дейін қысқартты.

Білімде: Әр оқушының қабілетіне қарай бейімделетін жеке репетитор рөлін атқара бастады.

ЖИ адамды ешқашан толық алмастыра алмайды. Себебі машинада ең маңызды нәрсе жоқ — ол өмірлік тәжірибе, шынайы сезім және ішкі түйсік (интуиция).

Технологиялық бәсеке ме, әлде серіктестік пе?

Әрине, ЖИ дамыған сайын кейбір мамандықтардың трансформацияға ұшырайтыны анық. Құжат толтыру, деректерді теру сияқты механикалық жұмыстар автоматтандырылады. Бірақ бұл трагедия емес, бұл — эволюция. Кезінде компьютерлер шыққанда да машинисткалар мен есепшілер үрейленген, бірақ заман одан әрі дамып, жаңа кәсіптер пайда болды.

Қазіргі таңда ЖИ біздің жауымыз емес, біздің серігіміз. Мақала жазатын журналист те, сурет салатын дизайнер де, код жазатын бағдарламашы да бұл құралды өз пайдасына жарата білуі керек. ЖИ-ді қолдана алатын маман, оны қолдана алмайтын маманнан

әрқашан көш ілгері тұрады.

Түйін

Жасанды интеллекттің дамуын тоқтату мүмкін емес, ол қазірдің өзінде біздің шындығымызға айналды. Ең бастысы — біз технологияның «ақылды» болғанынан қорықпай, өзіміздің «адамдық» қасиеттерімізді — сыни ойлауды, эмпатияны, креативтілікті дамытуымыз керек. Құрал қаншалықты қуатты болса да, оның тізгіні әрқашан адамның қолында қалуы тиіс.